

ZIE ZOO

nr. 185, juli 2022

10

Future For Nature

De uitreiking van de FFN Award aan drie jonge natuurbeschermers.

14

Wildtracks

Van diervorzorger naar zeekoeienbeschermer.

3

Stekelige nieuwkomer

KONINKLIJKE
BURGERS'ZOO

Even omzien

Alex en Bertine van Hooff

Toen de ZieZoo van april op de mat viel, waren we nog hard aan het werk aan de verbouwing van het voormalige verblijf van de dikhoornschapen. Inmiddels is dit vernieuwde verblijf al weer geruime tijd betrokken door twee nieuwe diersoorten: zwartstaartprairiehonden en Noord-Amerikaanse boomstekelvarkens. Beide diersoorten weten hun draai steeds beter te vinden in de nieuwe leefomgeving en de prairiehonden zijn koortsachtig aan de slag gegaan om een uitgebreid holenstelsel te graven. Ook de bezoekers weten de nieuwe aanwinsten steeds beter te spotten. Sowieso is het de moeite waard om de Desert te bezoeken op het moment van schrijven, aangezien we daar midden in de jaarlijkse bloeiperiode zitten. Het evenement Ocean Bricks dat op maandag 4 juli ten einde kwam, is goed ontvangen door onze bezoekers. We hebben veel foto's voorbij zien komen op de social media en enthousiaste reacties mogen ontvangen. We maken ons nu weer op voor de zomer, waarin we drie weken lang vanaf zaterdag 30 juli tot en met zondag 21 augustus extra lang open blijven tot 20.00 uur. U kunt tijdens deze Zomeravonden na aanmelding ook deelnemen aan een avondrondeleiding. Veel zomerplezier!

Colofon

Redactie:

Annemarie van Lierop
Bas Lukkenaar
Constanze Mager
Carolien Willemsen

Fotografen:

Suzi Eszterhas, #maartenvandergeest61, Theo Kruse, Christiaan Luttenberg, Mira Meijer, © Save the Manatee Club, Kevin Schafer, Willem Sluyterman van Loo, Arjan Vennema, Terry Whittaker, © Wildtracks, Iris Wissenburg

Foto:

Voorkant: Noord-Amerikaans boomstekelvarken

Vormgeving en druk:

Drukkerij Rozijn Repro, Didam

ZieZoo is een uitgave van Koninklijke Burgers' Zoo, Arnhem. ZieZoo verschijnt viermaal per jaar. Abonnementhouders ontvangen ZieZoo gratis.

ISSN:

1876-1798

KONINKLIJKE
BURGERS' ZOO

Antoon van Hooffplein 1
6816 SH Arnhem
(026) 44 24 534
info@burgerszoo.nl
www.burgerszoo.nl

Op de agenda

Voor geïnteresseerde gasten, jong en oud, hebben we weer allerlei bijzondere activiteiten in petto! Het lezingenseizoen, met maandelijks een kindercollege (voor 6-12 jarigen) en een avondlezing (vanaf 12 jaar), begint weer in september. Ook hebben we weer kleuterprogramma's op de planning staan. En er is een stukje klassiek concert voor kinderen... hier alvast wat info, maar voor de uitgebreidere informatie over duur, eventuele kosten en dergelijke: ga vooral naar burgerszoo.nl/activiteiten. Op de website kunt u zich nu al aanmelden!

Masterclass, 22 t/m 26 augustus: 'Conservation biology in diertuinen'

Een vijfdaags programma voor HBO- en universitaire studenten in de groene sector (zie ook pagina 6).

Avondlezing 14 september: 'Lokale toppers'

In juni 2022 heeft Burgers' Zoo tijdens de BuurNatuur-dagen geïnventariseerd welke wilde diersoorten op ons terrein voorkomen. Op deze avond laten we een aantal sprekers van lokale natuurorganisaties die ons hierbij hebben ondersteund aan het woord. Benieuwd naar de uitkomsten van dit onderzoek? Mis deze avond dan niet!

Arnhems Promenade Orkest, 17 september, 14 uur

Het Arnhems Promenade Orkest verzorgt een speciaal Kids Symphonica at the Zoo-concert, waarin bekende muziekstukken ten gehore worden gebracht. Alle stukken hebben een link naar het dierenrijk, denk bijvoorbeeld aan Jungle Book of de Lion King. Duur 1 uur, voor abonnementhouders gratis. Per gezin één volwassene als begeleider, om veel kinderen de kans te geven om deel te nemen. Aanmelding noodzakelijk.

Avondlezing 19 oktober: 'Spijs en drank in de natuur'

Alle dieren eten en drinken. Hoe ze dat doen, is echter zeer verschillend! Biologe Constanze Mager neemt u mee op een visuele trip dwars door de natuur, waarbij bijzonder gedrag, speciale lichaamsaanpassingen en verbazingwekkende voor- en afkeuren rondom voedsel- en vloeistofopname passeren. Om trek van te krijgen?

Zo(o)merweek, 25 t/m 29 juli

Een vijfdaags programma voor kinderen die in het schooljaar 2021/22 groep 3, 4, 5 of 6 afronden.

Kindercollege 14 september: 'Grote verhalen over de langste dieren: over giraffen'

Vandaag komt Kaat Knook, giraffenverzorgster, vertellen over giraffen! En over deze bijzondere dieren valt héél veel te vertellen en te vragen! Houd je ook van giraffen? Kom dan zeker naar dit college!

Kleuterprogramma 17 september: 'Knuffeldier-spreekuur bij de dierenarts'

Heb je een knuffeldier met een zere poot? Of met buikpijn omdat hij iets verkeerd heeft gegeten? Moet je knuffel een vaccinatie krijgen? Neem je knuffeldier (wel in een veilige doos of kist!) mee naar de dierenartsen van Burgers' Zoo! Die kunnen jouw knuffel vast beter maken!

Kindercollege 19 oktober: 'Dieren beschermen doe je zo(o)!'

Wil je meer leren over bedreigde dieren en hoe diertuinen ze beschermen? En wat je zelf kunt doen? En dan ook nog met gidsen langs de meest zeldzame dieren van Burgers' Zoo lopen? Meld je dan aan voor dit 'Kindercollege plus': college en rondleiding, van 16.00 tot 17.30 uur!

Klik op de foto om nog meer te weten te komen over de boomstekelvarkens

Nieuwe bewoners in de Desert: Noord-Amerikaanse boomstekelvarkens

Na het vertrek van de dikhoornschapen begin dit jaar, ging de Technische Dienst druk aan de slag met de verbouwing om het leegstaande verblijf gereed te maken voor nieuwe bewoners. In lijn met de ecodisplay-gedachte van Burgers' Zoo wilden we meerdere diersoorten bij elkaar huisvesten op die locatie. Een van de deelnemers aan deze 'woongemeenschap': het Noord-Amerikaanse boomstekelvarken, oftewel 'oerzon'. In het verleden hadden we deze soort ooit in de collectie en nu zijn ze 'terug van weggeweest'. Graag stellen we deze fascinerende dieren aan u voor!

Heel veel stekels en toch aaibaar

Het Noord-Amerikaanse boomstekelvarken is met zijn pakweg 8 kilo een flink knaagdier. De ongeveer 30.000 stekels zijn deels verborgen in de lange, dichte vacht. Daardoor ziet het er best aaibaar uit, maar menig vijand weet wel beter! Zo'n oerzon zet zijn stekels echter alleen maar in als laatste redmiddel bij de verdediging. Aanvallen zal hij andere diersoorten niet, al zijn ze ten opzichte van soortgenoten niet altijd even vriendelijk in de omgang met elkaar.

Samen slapen houdt je warm

Boomstekelvarkens zijn vooral 's nachts actief. Alhoewel: 'actief'... in de meeste nachten beweegt zo'n dier nog geen 200 meter. Voorzichtig en rustig klimt het boomstekelvarken van tak naar tak; het zijn namelijk boombewoners. Overdag houdt het zich in de holte van een boom op. Op zich is het een solitair wezen en moet het van soortgenoten niks hebben, maar er zijn uitzonderingen! Deze diersoort heeft name-

lijk een enorm groot verspreidingsgebied in Noord-Amerika, van Alaska tot noordelijk Mexico. In grote delen van zijn habitat is het in de winter behoorlijk koud. Dan wordt een slaperig stekelvarken toch wat gezelliger. Vaak slapen ze met meerdere samen in één boomholte. Er zijn al slaapplekken gevonden waar maar liefst acht oerzons tegen elkaar aan lagen te slapen, lekker knus en een stuk warmer!

Amerikaanse dieren

Er zijn weinig gezamenlijke fokprogramma's van Europese dierentuinen voor Noord-Amerikaanse zoogdieren. Onder meer omdat de collega's uit Amerikaanse tuinen zich om hun lokale, bedreigde soorten bekommeren. Bovendien leven er naar verhouding weinig bedreigde soorten op dit werelddeel. Ook de oerzon is momenteel niet zeldzaam in het wild. Vroeger werden ze wel bejaagd voor het vlees en de stekels, die voor rituelen werden gebruikt. Vandaag de dag is de oerzon in zijn verspreidingsge-

bied ook niet echt overal geliefd. Ze zoeken namelijk af en toe zout- en mineraalrijk voedsel en knagen dan ook huizen en auto's aan! Daarnaast groeien aangeknaagde bomen minder goed, wat schade geeft voor de houthandel. Vroeger werden ze als plaagdieren bestreden, maar dat is nu aan banden gelegd.

Zoektocht

We willen deze soort graag in de Desert tonen, omdat hij goed in dit ecodisplay van een Amerikaanse rotswoestijn past. Er is geen fokprogramma voor dit dier, maar er zijn wel een aantal Europese dierentuinen die deze Amerikaanse knagers houden en er voortplantingssucces mee hebben. En zo is het mogelijk geworden dat we eind april 2022 een koppel boomstekelvarkens uit Zoo Gelsenkirchen in onze Desert konden verwelkomen.

Tekst: Constanze Mager

Planten aan de wandel

'Planten op reis' is het jaarthema van de Nederlandse Vereniging van Botanische Tuinen, waar Burgers' Zoo ook lid van is. In deze ZieZoo vertelt plantenverzorgster Iris Wissenburg over planten die geen hulp van dieren of mensen nodig hebben om aan de wandel te gaan!

De kleine bananenplant *Musa laterita* staat bekend om zijn lange, snelgroeiende wortelstok.

Uit zichzelf verplaatsen

Je kunt het als plantenverzorgster nog zo goed bedoelen, planten doen hun eigen ding. Zet je ze in de Bush in plantvak D13 neer, vind je ze het jaar erop gewoon in D14 of E13 terug. Zet je een Aziatische plant in het Azië-deel van de Bush neer, dan kan het je zo overkomen dat je 'm langzaam richting het Afrika-deel ziet opschuiven.

Super interessant natuurlijk dat planten dat kunnen, maar hoe doen ze dat eigenlijk? En waarom? Laten we enkele planten als voorbeeld nemen.

Een toorts die naar het pad loopt

Ten eerste de *Etlingera littoralis*, een Bushplant uit Azië die flink 'loopt'. *Etlingera* is een geslacht uit de familie van de gember,

Een nieuwe wortelstok van de gemberplant *Etlingera littoralis* is hier zichtbaar.

de Zingiberaceae. Het is niet de gembersoort die wij in onze keukens gebruiken; *Etlingera*'s - oftewel toortsgemmers - staan vooral bekend om hun sierwaarde. Zoals eigenlijk alle gemmers heeft ook de *Etlingera littoralis* een wortelstok of rizoom, een ondergrondse horizontaal lopende stengel die na een tijd weer omhoog buigt en zo een nieuwe plant vormt. En bij deze *Etlingera* wordt best snel enige afstand afgelegd. Zo overkomt het ons nu wel eens dat hij steeds dichterbij het looppad met nieuwe uitlopers omhoog komt.

Bananen die ons verrassen

Een ander voorbeeld van een lopende Bushplant is de *Musa laterita* uit de bananenfamilie, de Musaceae. Deze kleine bananensoort uit onder andere Zuid-Azië hebben we op een mooie lichte plek aan het avonturenpad gezet en daar heeft hij het goed naar de zin. Afgelopen jaar was hij op twee plekken te bewonderen, maar dit jaar vonden we deze bananenplant op vijf plekken terug! Juist deze kleine *Musa laterita* staat onder de bananenplanten bekend om zijn lange, snelgroeiende wortelstokken, waardoor je hem soms onverwachts twee meter verderop terugvindt.

Wereldreiziger kokospalm

En dan is de échte wereldreiziger natuurlijk de kokospalm, die je bij ons in de Mangrove kunt zien. De mare gaat namelijk dat niemand precies weet waar de kokospalm oorspronkelijk vandaan komt, omdat de vrucht van de kokospalm (de kokosnoot) zich comfortabel van het ene continent naar het andere kan laten drijven. De noot blijft lang kiemkrachtig en dobert rustig alle wereldzeeën over, zodat de kokospalm in bijna alle tropische gebieden ter wereld wel te vinden is. Maar in dit geval is de reisbeweging een geval van zaadverspreiding; net iets anders dus dan wanneer een deel van de oorspronkelijke plant zelf opeens ergens anders opduikt.

En je kunt als plantenverzorgster al die reisbewegingen van planten natuurlijk lastig vinden, maar als het reizen hen in het bloed (of in dit geval 'in het plantensap') zit, dan vinden we dat natuurlijk ook leuk om te laten zien. Bovendien: als planten zo zelfstandig zijn om zichzelf al lopend (of anderszins) te vermeerderen, dan scheelt dat ons weer stekken!

Tekst: Iris Wissenburg

Klik op de foto om meer te weten te komen over prairiehonden

Prangende vragen over knagers

In Burgers' Zoo vindt behoorlijk wat onderzoek plaats. Soms is dat academisch-wetenschappelijk onderzoek, dit is vaak ruim van tevoren gepland en gestroomlijnd. In andere gevallen gaat het meer om toegepast onderzoek. Hierbij willen we niet per se spiksplinternieuwe kennis over de diersoort aan sich opdoen, maar in ons park onze individuele dieren monitoren. In deze gevallen voert meestal het Citizen Science-team van Burgers' Zoo de observaties uit. Een mooi voorbeeld zijn de observaties aan Noord-Amerikaanse boomstekelvarkens en prairiehonden, direct nadat deze dieren hun intrek namen in het vroegere dikhoornschapenverblijf. Want bij zo'n nieuw verblijf hebben de biologen en verzorgers natuurlijk meteen prangende vragen!

Om het gedrag van de dieren in hun nieuwe omgeving vast te leggen, heeft het Citizen Science-team nu al meerdere keren drie dagen achter elkaar van 8 tot 18 uur geobserveerd. Wat wilden we zoal weten? De combinatie van zwartstaartprairiehonden

en boomstekelvarkens in één gemengd verblijf is nieuw. Theoretisch zouden de prairiehonden op of onder de grond moeten blijven, en de boomstekelvarkens in de bomen. Een prima basis voor vreedzame co-existentie. Hoewel de boomstekelvarkens meer over de grond lopen dan misschien voorzien, is er helemaal geen interactie tussen de soorten. Daar zijn we zeker niet ongelukkig mee!

De verwachting was dat de vijf vrouwelijke prairiehonden vrij nieuwsgierig het verblijf zouden gaan verkennen. Maar direct na het uitzetten in het verblijf sloeg eerst de grote schrik toe. De eerste uren bewogen de dieren nauwelijks. Tegen de middag werd met graafactiviteiten begonnen. Nadat de eerste hollen en tunnels waren aangelegd, werden de dieren meteen minder angstig. Gedurende de eerste drie observatiedagen veranderde gelijk het voorkeursgebied van de prairiehonden. Op dag 1 waren ze vooral 'rechts voor' te zien, vanaf de grootste bezoekersinkijk. Op dag 2 werd meer verkend en hielden de dieren zich ook veel 'links achterin' op. Toch bleef bij de helft van de observaties op die dag

'rechts voor' favoriet. Op dag 3 werd de zone 'links voor' opeens veel meer benut. Er moet nog wat met de gegevens worden gerekend, maar ik durf al te voorspellen dat in de tweede en derde onderzoeksperiode, in mei en juni, de zone 'links voor' duidelijk het meest wordt gebruikt!

De Noord-Amerikaanse boomstekelvarkens waren in de eerste dagen toch wel actiever dan voor deze eigenlijk 's nachts actieve soort verwacht kan worden. Hun activiteit schoof meer richting de randuren van de openingstijden, in de middag zijn ze nu grotendeels inactief. Beide boomstekelvarkens hebben de voederplek met UV-lamp aan de rechterkant van het verblijf snel ontdekt. Terwijl ze daar nu graag rusten, vindt voedselopname vooral 's avonds plaats. Als aanvulling op de observaties van de Citizen Science-groep werken de diervverzorgers bovendien met een nachtcamera. Het wel en wee van de nieuwe bewoners wordt dus uitvoerig in de gaten gehouden!

Tekst: Constanze Mager

Wordt u gids in Burgers' Mangrove?

Onze bezoekers de verbazingwekkende en prachtige natuur dichterbij te brengen en hen te enthousiasmeren voor dieren, planten en natuurbehoud - dat is het hoofddoel van onze enthousiaste educatieve gidsen.

Het is inmiddels een flinke club, die in felgroene shirts overal in Burgers' Zoo uitleg geeft en rondleidingen verzorgt. Meer dan 200 vrijwilligers van de Stichting Vrijwilligers van Burgers' Zoo zijn in het dierenpark actief op educatief vlak. Deze stichting werkt heel nauw samen met de zoo zelf; zo worden bijvoorbeeld de opleiding en de roostering door de afdeling educatie van het dierenpark verzorgd.

In september en oktober 2022 vindt er weer een opleidingsronde voor nieuwe gidsen plaats. Nieuwe gidsen leren eerst aan infotafels in één gebied uitleg te geven. Dat zal deze keer de Mangrove zijn. Met zeehoeien, vlinders én ons grote natuurbehoudsproject zijn er genoeg interessante en afwisselende infotafels! We gaan uit van een beschikbaarheid van minimaal twee dagdelen per maand, bij voorkeur in het weekend en tijdens schoolvakanties en voor minimaal één jaar. Geschikte kandidaten nodigen we uit voor een kennismaking- en selectiedag, daarna volgt de cursus waarna je snel aan de slag kunt. We hopen op veel enthousiaste nieuwe gidsen! Kijk voor meer informatie en aanmelden op burgerszoo.nl/werkenbij

Zomercursussen in de zoo

Best vaak vertellen stagiairs en studenten ons dat ze een carrière in het management van een dierentuin ambiëren. Dat ze bijvoorbeeld hoofdverzorger of (assistent) curator willen worden. Hoewel er tal van opleidingen in de richting Wildlife, Diermanagement of Biologie zijn, sluiten deze toch vaak niet helemaal aan. Daarom wordt in Burgers' Zoo aankomende zomer al voor de derde keer een vijfdaagse Masterclass 'Conservation biology in dierentuinen' gehouden. Van 22 t/m 26 augustus komen we dagelijks in de dierentuin bij elkaar, om zowel in de theorie als ook in de praktijk aan de slag te gaan. De kerntijden zijn 9-17 uur, maar één keer komen we vroeger uit de veren voor een ochtendronde, en twee keer blijven we langer, tot na sluitingstijd. De voertaal is Nederlands, de kosten zijn 250 euro (voor studenten met een abonnement 210 euro). Dit is geen erkende opleiding dierentuinbiologie, dus deelnemers krijgen geen studiepunten voor deze cursus, maar ze zijn zeker waardevolle ervaringen rijker. Er zijn 20 plaatsen voor deze cursus beschikbaar, dus meld u bij interesse snel aan! Dit gebeurt via burgerszoo.nl/activiteiten.

Tekst: Constanze Mager

Kleurrijke beroepen in een dynamisch dierenpark

wist je dat enkele van onze knuffels ook **online** te bestellen zijn?

Een dierentuin is een boeiende organisatie. De meest uiteenlopende dieren en planten moeten goed verzorgd worden en voor de medewerkers is een veilig en prettig werkklimaat belangrijk. En er zijn uiteraard ook afdelingen die zich helemaal niet met de levende collectie bezighouden, maar met de bedrijfstechnische kant, of bijvoorbeeld de retail of de horeca. Geen wonder dat niet alleen de dieren- en plantencollectie kleurrijk en divers is, maar zeker ook het scala aan verschillende beroepen dat je in Burgers' Zoo vindt. Deze keer maken we kennis met de werkzaamheden van de eerste medewerker van de Parkwinkel: Roos Peulen.

Op een zonnige vrijdagochtend treffen we Roos Peulen (28) in de Parkwinkel vlak bij de hoofdingang, waar ze net samen met haar collega de winkel piekfijn in orde heeft gemaakt voor weer een gezellig drukke dag vol bezoekers. Na haar MBO-studie Dier en Gedrag (Helicon Velp) is Roos fulltime op de afdeling Merchandise komen werken, inmiddels alweer ruim 5,5 jaar. "Ik geniet nog elke dag van de bijzondere locatie in een dierenpark, met uitzicht op de pinguïns", vertelt ze. "In principe komen alle bezoekers vrolijk binnen: ze zijn een gezellig dagje uit en brengen dat enthousiasme mee het park en onze winkel in."

Roos, die graag in de natuur wandelt en paardrijdt, neemt haar vrolijkheid en levenslust als vanzelfsprekend mee naar haar werk in Burgers' Zoo: "Ik vind het belangrijk dat alles er goed verzorgd en aan-

trekkelijk bijstaat in de winkel. Ik ben creatief en verzorg bijvoorbeeld graag de inrichting van onze etalage in het kader van een nieuwe campagne met nieuwe producten." Roos benadrukt dat de afdeling Merchandise met zorg haar producten uitkiest en diverse items ook exclusief voor Burgers' Zoo in eigen beheer laat ontwikkelen. "We vinden het belangrijk om de filosofie van Burgers' Zoo uit te dragen in onze productkeuzes. Duurzaamheid en educatie spelen daarbij een belangrijke rol. We willen mensen inspireren en enthousiasmeren met kwalitatief hoogwaardige producten, liefst met een goed verhaal daarbij."

Roos vertelt dat het persoonlijke contact met de bezoekers haar werk zo afwisselend en bijzonder maakt. "Soms beginnen kinderen enthousiast hele verhalen te vertellen. Of vertellen bezoekers aan het einde van

de dag spontaan hoe ze het bezoek aan ons park hebben beleefd. Vaste bezoekers kennen ons en komen ons vaak even begroeten. Dat zorgt voor een gemoedelijke sfeer." Gevraagd naar haar eigen favoriete producten in de Parkwinkel antwoordt Roos prompt: "Ik vind de speciaal door ons ontwikkelde Bush-zeep een mooi product. Dat is gemaakt met echt kaneelblad uit de Bush. En het pluchen aardvarken is en blijft mijn favoriet: dat was één van de eerste, helemaal op maat gemaakte dieren voor Burgers' Zoo, in nauw overleg met onze biologen." Dan dienen de eerste gasten van de dag zich aan: met een oprechte glimlach en belangstelling krijgen ze de volledige aandacht van Roos, als prettige start van een aangename dag uit.

Tekst: Bas Lukkenaar

Nieuws uit de Zoo

Succesvol uitgevlogen

Passend bij het jaargetijde, mochten we de afgelopen maanden veel jonge vogels verwelkomen. Onder meer zijn sneeuwkap-roodborsttapuiten uitgevlogen in de Bush, violette organisten in de Mangrove en rozebuikgorzen (foto) in de Desert. Op de vogelafdeling zijn we blij met een jonge satyr tragopan.

Onzichtbare olifanten

Elke dag aan het begin van de middag ligt het olifantenverblijf er heel even verlaten bij. Waar zijn de olifanten dan? In de stal, bij de voetverzorging. De olifanten zijn dan eventjes niet te zien, maar gelukkig duurt deze pedicure niet lang!

Luipaardhaai geëuthanaseerd

Het hoogbejaarde mannetje luipaardhaai was bijna blind, toonde afwijkend gedrag en vermagerde. Na multidisciplinair grondig overleg is met oog op het welzijn van het dier besloten om hem te euthanaseren. In Burgers' Ocean zwemmen nu nog drie luipaardhaaien - of ze zwemmen niet, maar liggen op de grond, zoals voor deze haaien typerend is.

Zoet vogeltje

Eén boreling uit de Bush verdient extra aandacht: de purperen suikervogel, op deze foto op de dag van uitvliegen. Zijn ouders hebben nog niet eerder jongen grootgebracht, dus zijn we extra blij met dit resultaat. 'Purper' is dit vogeltje nog niet, maar dat komt nog - als het een mannetje is, tenminste.

Jonge oehoes geringd

Sinds een aantal jaren broedt een wilde oehoe in ons park. Ook dit jaar is er een nest grootgebracht. De drie jonge oehoes zijn donderdag 9 juni gewogen, gemeten en geringd.

Auteur Remco Kock presenteert Het Mensenpark

De afgelopen jaren interviewde de Arnhemse auteur Remco Kock tientallen (oud-)medewerkers van ons park voor de totstandkoming van zijn boek. Over bladblazen tussen de leeuwen, gebeten worden door een lui(p)aard en humoristische practical jokes onder collega's. Maar ook over het oorlogsgeweld rond de Slag om Arnhem en de kleurrijke evolutie die Burgers' Zoo heeft doorgemaakt in ruim een eeuw tijd. Nieuwsgierig? Koop het boek nu in de Parkwinkel, of op burgerszoo.nl/hetmensenspark à 19,95!

bestel het boek
Het Mensenpark
online!

BuurNatuur geslaagd

Met Pinksteren heeft een tiental externe lokale natuurbehoudsorganisaties hun werk gepresenteerd en konden kinderen actief kennis maken met inheemse natuur. Bijna 500 kinderen hebben hun stempelspeurtocht langs alle 11 kramen volbracht; het was dus zeker een geslaagde actie.

Rupsje Nooitgenoeg

Planten mogen er anders over denken, maar je kunt nooit genoeg rupsen hebben. Ze zijn namelijk net zo mooi en fascinerend als de vlinders! Denk maar aan de rups van de thoaspag, die zich als vogeldrol camoufleert! De laatste tijd zijn er weer diverse rupsen in de Mangrove te zien, neem dus zeker de moeite om ze te spotten.

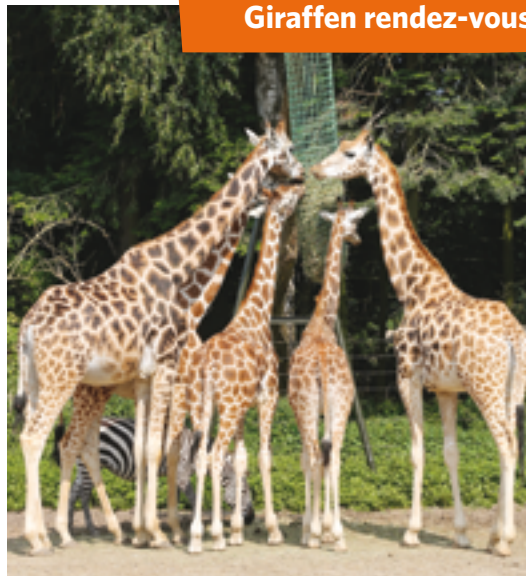

Symphonica at the Zoo.

Op de avond van 17 september en in de middag van 18 september treedt het Promenadeorkest in het Auditorium op! Voor deze unieke gelegenheid zijn kaartjes aan te schaffen op arnhempromenadeorkest.nl voor abonneementhouders met korting.

Giraffen rendez-vous

Na een meerdere jaren durende tijdelijke fokstop mag een aantal van onze giraffen van het Europese populatiebeheerprogramma (EEP) weer voor nageslacht zorgen. De hele groep loopt dus binnenkort weer bij elkaar. De vrouwtjes die de hengst niet mag dekken, hebben anticonceptie gekregen.

Nieuwe haai

Een vrouwtje grijze rifhaai (*Carcharhinus amblyrhynchos*) was behoorlijk groot geworden voor haar publieksaquarium in Zuid-Duitsland. Dit dier hebben we overgenomen en het zwemt nu in het grote haaienbassin.

Nieuwe fototentoonstellingen

We hebben een nieuwe tijdelijke fototentoonstelling in de Safari: over de inheemse wilde dieren op het terrein van de zoo. Wees er snel bij, want zodra de musical speelt, worden de fotodoeken vervangen door een tentoonstelling over Zoë & Silos!

De Future For Nature Awards - Samenkomen voor natuurbescherming

Burgers' Zoo steunt als hoofdsponsor het werk van Stichting Future For Nature al sinds haar oprichting. De stichting zet zich in voor het belang van natuurbehoud door het ondersteunen van jonge natuurbeschermers over de hele wereld. Ieder jaar verzorgt FFN de Future For Nature Awards, een speciaal evenement waarbij drie winnaars elk €50.000 in ontvangst mogen nemen om hun natuurprojecten verder te ontwikkelen.

Een groot deel van de oud-winnaars was aanwezig op dit jubileum-event.

“Natuurbeschermers zoals de Future For Nature-winnaars staan aan de frontlinie van ons gevecht tegen het uitsterven van soorten. Zonder natuurbeschermers zouden we deze strijd zeker verliezen.”
Razan al Mubarak, 13 mei 2022

Internationale reünie

Het jubileum was ook reden voor Future For Nature om niet alleen de nieuwe winnaars, maar alle winnaars van de afgelopen 14 jaar uit te nodigen naar Nederland voor een week gevuld met interessante lezingen, vernieuwde verbindingen en inspirerende activiteiten. De teller staat inmiddels op 45 winnaars uit 30 verschillende landen, die gezamenlijk de Future For Nature Family vormen. In totaal is €2.250.000 aan Awards uitgekeerd aan de ambitieuze projecten van deze jonge natuurbeschermers. Tiasa, Gabriel en Rebecca worden nu opgenomen in de FFN Family, een netwerk van gelijkgestemde jonge natuurbeschermers dat deuren opent voor samenwerkingen, uitwisseling van kennis en financiële steun vanuit de stichting.

‘In het echt’

De Future For Nature Awards-ceremonie wordt jaarlijks gevierd in het Safari Meeting Centre van Burgers' Zoo. Het is een prestigieuze aangelegenheid, met nationale en internationale gasten. Door de coronacrisis heeft het evenement de afgelopen twee jaar digitaal plaats gevonden,

maar op vrijdag 13 mei 2022 konden de feestelijkheden eindelijk weer ‘in het echt’ worden georganiseerd. De winnaars van dit jaar, Tiasa Adhya uit India, Gabriel Massocato uit Brazilië en Rebecca Cliffe uit het Verenigd Koninkrijk mochten hun prijzen in ontvangst nemen. Ook de winnaars van 2020 en 2021 waren aanwezig en kregen hun Award eindelijk fysiek overhandigd.

Een extra groot feest

Dit jaar was niet alleen speciaal omdat de ceremonie weer live plaats kon vinden, maar ook omdat dit de 15e keer was dat Future For Nature de Awards uitreikt – een jubileum! Om dit te vieren waren er niet één, maar twee eregasten. Frans Timmermans, Eurocommissaris en vicevoorzitter van de Europese Commissie, en Razan Al Mubarak, verkozen president van de Internationale Unie voor Natuurbescherming (IUCN). Naast terugkerende gastvrouw en BBC-presentatrice Saba Douglas-Hamilton spraken zij de winnaars en het publiek toe over het belang van de natuur en jonge natuurbeschermers.

Razan Al Mubarak, voorzitter van de IUCN, was een van de twee eregasten.

Als eregast hield ook Frans Timmermans, Eurocommissaris en Vicevoorzitter van de Europese Commissie, een toespraak.

Wetlands voor de mens en de viskat

De viskat is een van de weinige katachtigen die wel van water houdt, en hoe. Deze stevige kattensoort is een uitstekende jager in het water en is volledig afhankelijk van wetland-ecosystemen om te overleven. Dit maakt de viskat uniek, maar ook kwetsbaar in de huidige klimaatcrisis. FFN Award-winnares van 2022, Tiasa Adhya, is een Indiase natuurbeschermster die zich inzet voor het beschermen van de viskat en de waterrijke habitat waar de viskat leeft.

Krachten bundelen

Voor Tiasa is de viskat het perfecte symbool voor de balans tussen natuur en de mensheid. De habitat in India waar de viskat leeft, ligt grotendeels buiten beschermde natuurgebieden en is een gebied waar veel mensen wonen en afhankelijk van zijn. Met haar werk verbindt Tiasa de viskatbescherming aan gezonde, duurzame wetland-ecosystemen én het voeden van mensen. Ze creëert samenwerkingen met lokale bevolking, overheidsinstanties en andere belanghebbenden om samen de natuur te beschermen en een duurzame toekomst voor Indiase natuur en bevolking te bouwen. Tiasa's organisatie genaamd Fishing Cat Project is inmiddels het langst lopende onderzoeks- en beschermingsproject voor de viskat wereldwijd.

'De viskat is afhankelijk van wetlands, wetlands worden sterk beïnvloed door klimaatverandering, wij mensen beïnvloeden het klimaat maar worden er op onze beurt ook door beïnvloed. Wat vandaag gebeurt met de viskat, kan morgen ons lot zijn.

Daarom zet ik me in voor het behoud van deze bijzondere kat.'

Tiasa Adhya, 13 mei 2022

Tiasa Adhya ontvangt uit handen van Frans Timmermans en Saba Douglas-Hamilton de FFN Award voor haar inzet om de viskat en zijn habitat te beschermen.

Connecties maken

Om de Indiase bevolking kennis te laten maken met de viskat en hen een duwtje in de rug te geven voor het beschermen van deze soort, heeft Tiasa een speciaal initiatief opgezet. In het "Ken Uw Buren"-project worden lokale bewoners getraind en aangemoedigd om ecologische data te verzamelen van viskatten in hun omgeving. Deelnemers mogen de viskatten die ze onderzoeken zelf een naam geven. Op deze manier wordt een belangrijke, persoonlijke band tussen mens en viskat in hun omgeving gecreëerd. Deze connectie draagt sterk bij aan lokale bereidheid de soort te beschermen.

Verbinden van mens en natuur

Het mooiste aan het winnen van de FFN Award is dat Tiasa door kan gaan met haar veldwerkzaamheden en deze ook kan uitbreiden. Zo kan ze meer vissers aannemen om te patrouilleren en toezicht te houden op het gebied en de viskatten. Daarnaast wil Tiasa nieuwe onderwijsprogramma's op gaan zetten, onder andere om jonge kinderen lokale rentmeesters voor de natuur te maken. Op deze manier wordt de natuur voor mens en dier behouden.

Vechten voor het reuzengordeldier

Toen FFN Award-winnaar 2022 Gabriel Massocato voor het eerst een wild reuzengordeldier zag, was hij verkocht. Hij kon niet geloven dat dit unieke, dinosaurusachtige dier bestond, met de grote klauwen en vele schubben over het lichaam. Gabriel besloot op dat moment dat hij zijn leven zou wijden aan het beschermen van dit bijzondere en veelal onbekende dier.

Handige hollen

Er is nog niet veel bekend over de mysterieuze reuzengordeldieren, behalve dat ze een belangrijke rol spelen in het ecosysteem. Met hun grote klauwen graven reuzengordeldieren hollen in de grond, waar andere diersoorten ook dankbaar gebruik van maken. Zo kunnen kleine dieren er in schuilen en grotere dieren zandbaden nemen in het losse zand voor de ingang.

Door middel van cameravallen kwam Gabriel erachter dat maar liefst 70 verschillende soorten gebruik maken van de hollen van het reuzengordeldier!

Hard werken

Gabriel begon als vrijwilliger bij het Giant Armadillo Conservation Project. Langzaam maar zeker werkte hij zijn weg omhoog, leerde hij meer over dit bijzondere dier

Bekijk hier de Future For Nature Award ceremonie, inclusief de presentaties van de winnaars en Frans Timmermans, terug.

en kon ondertussen bijdragen aan de bescherming ervan. Inmiddels is hij coördinator van de projecten in de Pantanal, het grootste tropische wetland van de wereld, en heeft hij meer dan 80 aspirant natuurbeschermers opgeleid. Het reuzengordeldier is een unieke soort en Gabriel gelooft dat het de perfecte ambassadeur is voor biodiversiteit in de omgeving. Hij zet alles op alles om dit waar te maken.

Ruimte voor het reuzengordeldier

Het winnen van de FFN Award geeft Gabriel de erkenning en financiële steun om door te kunnen gaan met zijn belangrijke natuurbeschermingswerk. Met het geld wil hij zijn nieuwste project uitbreiden: Armadillo-friendly honey. De bijenkasten van lokale boeren in de Cerrado (de savannehabitat in Brazilië) worden vaak door reuzengordeldieren vernield, omdat ze de bijenlarven eten. Door kleine aanpassingen aan het ontwerp van de bijenkast kan dit voorkomen worden. De honing van de boeren die meedoen met deze aanpassingen krijgt het stempel 'gordeldier-vriendelijke honing'. Het project van Gabriel helpt deze boeren een goede prijs voor het product te krijgen. In ruil daarvoor laten de boeren de gordeldieren met rust.

Gabriel Massocato ontvangt uit handen van Frans Timmermans en Saba Douglas-Hamilton de FFN Award voor zijn inzet om het reuzengordeldier te beschermen.

Taking the slow lane

De hele dag op de kop hangen en een verteringstelsel hebben dat zo traag is, dat het een week duurt voordat je een maaltijd hebt verteerd. Dat is het bijzondere leven van de luiaard. Deze buitengewone dieren zijn de grote passie van FFN Award-winnaar 2022 Rebecca Cliffe.

De wereld over

Meer dan tien jaar geleden ruilde de ambitieuze Rebecca haar hoge hakken in voor 'snake boots'; laarzen die slangenbeten moeten voorkomen in het tropisch regenwoud. Ze vertrok van het regenachtige Engeland naar het tropische Costa Rica, om daar onderzoek te doen naar wilde luiaards. Door hun reputatie als trage en luie dieren worden luiaards niet goed behandeld door mensen. Soms zijn ze zelfs slachtoffer van opzettelijke aanrijdingen. Recent is er een nieuwe bedreiging bijgekomen. Vanwege hun schattige uiterlijk willen veel toeristen op de foto met een luiaard, het liefst een jong. Dit levert zo veel stress op dat het dier er vaak niet van herstelt. Rebecca werd geraakt door de kwetsbaarheid van deze dieren en maakte het haar missie om meer te leren over de luiaards om hen te kunnen beschermen. Ze trok jarenlang door de dichtbegroeide bossen op zoek naar luiaards en zette een rehabilitatie- en herintroductieprogramma op in Costa Rica.

Geheimzinnige boombewoners

Onderzoek doen naar luiaards is makkelijker gezegd dan gedaan. Zo weten ze zich door hun rustige gedrag en de goede schutkleur goed te verstoppen in hoge bomen. Eens in de zoveel tijd komen luiaards uit hun boom naar beneden om te ontlasten, dat is het moment voor Rebecca om ze te observeren en meer te leren. Met haar stichting genaamd Sloth Conservation Foundation zorgt ze ook voor de plaatsing van wildbruggen en de herbebosing van de leefomgeving. Langzaam leert de lokale gemeenschap hoe bijzonder luiaards zijn en ontwikkelen ze samen met Rebecca strategieën waar mens en dier beter van worden.

Honden helpen mee

Door het winnen van de FFN Award en de bijbehorende €50.000 kan Rebecca de langgekoesterde wensen voor projecten tot uitvoering brengen. Zo zal ze speurhonden gaan trainen om luiaard-poep op te sporen. Op die manier kost het haar

minder tijd een luiaard te vinden. Dit maakt het mogelijk voor het eerst een duidelijke schatting te doen van het aantal luiaards dat nog over is in Costa Rica. Deze informatie zal ervoor zorgen dat luiaards in Costa Rica de juiste bescherming kunnen krijgen.

Tekst: Marloes Leeflang

Rebecca Cliffe ontvangt uit handen van Frans Timmermans en Saba Douglas-Hamilton de FFN Award voor haar inzet om de wilde luiaards in Costa Rica te beschermen.

Van de Bush naar de 'echte' Mangrove, van dierverzorger naar zeekoeienbeschermer

Wat natuurbehoud betreft, ligt de hoofdfocus van Burgers' Zoo in het Midden-Amerikaanse Belize. Al meer dan dertig jaar onderhouden we daar een inmiddels naar meer dan 400 km² gegroeid natuurgebied. Een enorm groot en succesvol project, dat door bijna vijftig betaalde, Belizaanse medewerkers ter plekke wordt gerund. In de moeilijke Covid-jaren konden we niet alleen het doorbetalen van de projectkosten van dit natuurbehoudsproject garanderen. De Stichting Burgers' Zoo Conservation heeft ook de warme banden met de Belize Bird Rescue en apen- en zeekoeienopvang Wildtracks versterkt en kon de broodnodige noodhulp geven die het overleven van deze projecten veilig stelde. Dit is de feitelijke info. Maar met veel genoegen neem ik u vandaag mee op het Belizaanse avontuur van Sander Obbink, al twaalf jaar dierverzorger in Burgers' Bush.

Verweesde zeekoe-pup wordt met de hand gevoerd.

Een kort werkbezoek is niet genoeg

Medewerkers en gidsen ondernemen wel eens een trip naar Belize. Hoewel films en foto's een aardige indruk geven van wat daar aan de andere kant van de oceaan aan natuurbescherming gebeurt, is het zonder meer zeer waardevol om het project ook zelf te aanschouwen. Voor mijn werkbezoeken in Belize ga ik daarom vaak met een klein reisgezelschap op stap. In het voorjaar van 2019 was Sander ook van de partij. Als verzorger in de Bush is hij aan tropische temperaturen gewend en hij heeft jarenlang met de zeekoeien gewerkt. Zoals het een vogelliefhebber betaamt, was Sander zowat elke dag bij het kriecken

van de ochtend al met verrekijker onderweg om vogels te spotten. Een enthousiaste en energieke reisgenoot dus. Maar ons bezoek aan Wildtracks, het succesvolle en vooral met vrijwilligers werkende rehabilitatiecentrum voor apen en zeekoeien (en alles wat verder nog aan wilde, gewonde of verweesde dieren binnen wordt gebracht) maakte bij Sander bijzonder veel indruk. Zijn conclusie: hier wil ik mijn handen uit de mouwen steken!

Schat aan ervaring

Dit voorjaar bezocht ik Wildtracks opnieuw, om over nieuwe ontwikkelingen bij dit project te spreken. Het is altijd hartverwarmend om de begane en hardwerkende oprichters Paul en Zoë Walker weer te zien. Maar deze keer was het een bijzonder weerzien, namelijk ook met Sander. Die had zijn territorium in de Bush voor een mooi aantal weken verruild voor

de lagune en mangroven van Noord-Belize. Hier heeft hij zijn kennis en ervaring in kunnen zetten bij het verzorgingsteam van de zeekoeien, die na jarenlange zorg worden voorbereid om opnieuw in het wild te worden los gelaten. Hij heeft zeegras verzameld in de lagune, de voedingen gedaan, een onderzoeksproject rondom zeekoegeluiden opgezet en de data van de GPS-trackers van de losgelaten zeekoeien verwerkt. Een waardevolle tijd vol nieuwe kennis en vaardigheden voor iedereen. Hoe mooi is het, als men niet alleen financieel, maar ook met nuttige kennis en vaardigheden bij kan dragen aan soort- en natuurbehoud in het wild! Sander is inmiddels weer in de Bush aan te treffen. Hij overweegt om binnenkort weer in Belize te overwinteren, om Wildtracks en Bird Rescue daadkrachtig te ondersteunen. In het Wildtracks-team dat jonge brulapen verzorgt, was dit voorjaar Burgers' gids Myriam een aantal weken actief. Twee Burgers' gidsen lopen deze zomer de Nijmeegse Vierdaagse als sponsorloop voor Wildtracks. En op diverse weekend- en vakantiedagen staan er gidsen in de Mangrove om over het project te vertellen en buttons en magneten tegen donaties weg te geven. Persoonlijk vind ik het fantastisch om te zien hoe Burgers' Zoo erin slaagt om mensen te inspireren en ieder op zijn eigen manier een bijdrage levert zodat onze wereldnatuur een beetje beter wordt!

Tekst: Constanze Mager

Sander oogst zeegras in de lagune.

Zoë & Silos zijn terug met een gloednieuwe musical!

Zoë & Silos komen deze zomer weer terug met een avontuurlijke musical over de Oost-Afrikaanse savanne. De trouwe fans zullen even verrast met de ogen knipperen, want de bekende acteurs die jarenlang Zoë & Silos hebben vertolkt, hebben het stokje overgedragen aan twee razend enthousiaste opvolgers. Ze storten zich in een kleurrijk avontuur, waarbij Zoë & Silos oog in oog komen te staan met een stoere zebra, een bijzonder empathische giraf en een norske neushoorn. En wanneer de koning der dieren zijn intrede doet, bereikt de spanning zijn hoogtepunt. Deze keer laten juist de dieren Zoë & Silos inzien dat alles leuker is als je het samen doet, ondanks alle verschillen.

De dierlijke hoofdrolspelers

Maak kennis met Zavanna de Zebra, een betweterige zebra met het hart op de tong en die geen confrontatie uit de weg gaat. Of met Jules de Giraf, een gevoelige en zachtvaardige giraf. Jules heeft eindeloos geduld en geen kwaad in de zin, hij zou niets liever willen dan dat iedereen in liefdevolle harmonie met elkaar samenleeft. Thomas de Neushoorn daarentegen is een humeurige, ongenueanceerde neushoorn. Met zijn krachtige uiterlijk lijkt hij voor niets en niemand bang. Bovendien heeft hij een groot gevoel voor humor. Tenslotte is daar Levi de Leeuw: een stoere welp die zich de koning der dieren waant. Hij doet zich hierdoor een stukje stoerder voor dan hij daadwerkelijk is. Onder zijn krachtige uiterlijk schuilt eigenlijk een heel lief leeuwtje.

Data en tijden

Zoë & Silos - de Safari Musical is van zaterdag 23 juli tot en met zondag 28 augustus dagelijks meerdere malen per dag te zien. Toegang is voor abonneerders gratis. Kijk voor actuele showtijden altijd vooraf even op burgerszoo.nl/musical

Van 23 juli t/m 28 augustus bij de toegangsprijs inbegrepen

Ga deze zomervakantie op muzikaal avontuur met Zoë & Silos op de Afrikaanse savanne. Samen met een zachtaardige giraffe, betweterige zebra, nukkige neushoorn en stoere leeuw!

Kijk voor alle informatie op www.burgerszoo.nl/musical

KONINKLIJKE
BURGERS' ZOO

